

Barokne slike i ornamenti izvode se na misnomu ruhu tehnikom plastičnoga veziva. Sred. XVII. st. zagrebački biskup P. Petretić osniva vezilačku školu koju vodi *J. W. Stoll*. Njezino remek-djelo je »Božji grob« (1659, riznica katedrale). — Barokno slikarstvo u pravosl. crkve unose svojim ikonostasima *J. Grabovan* (Gudovac, 1780; Pavlovac kraj Grubišnoga Polja, 1783) i *Vasilije* iz Novoga Sada (Pakra, 1792).

U profanome slikarstvu veže se uz arhitekturu zidno slikarstvo, a od ostalih vrsta najviše je zastupljen portret. Pojedine prostorije dvoraca visokoga plemstva oslikane su većinom mitološkim i alegorijskim prizorima (Lobor; Oroslavje; Bistra, 1778). Rafinirani duh rokoka odaje ciklus alegorija astrološkoga sadržaja u Ratkajevoj Miljani, a ratnu vrevu bitaka sedmogodišnjega rata nekoliko prizora u Draškovićevoj Brezovici (1776). I. Ranger slika alegoriju s četiri kontinenta u franjevačkoj ljekarni u Varaždinu, a također unosi profane elemente i u crkveno slikarstvo (Purga; donatori u Belcu, oko 1740). Katkada se u crkvama nalaze i prizori iz obična života s lokalnim nošnjama (Remete; Šibenik, Sv. Nikola). U to se vrijeme slikaju po pročeljima crkava, dvoraca, po dvorištima samostana i sunčane ure (Klenovnik; Belec). Skupocjene zidne tapiserije s alegorijama mjeseci franc. i bruxelleskoga podrijetla nabavljali su aristokrati i crkveni dostojanstvenici (Zagreb, nadbiskupski dvor, rad C. Mitéa, 1710; Muzej za umjetnost i obrt u Zagrebu, rad P. van den Hecke i L. van Schoora, 1690—1720).

Portreti, slikani između 1650. i kraja XVIII. st. posebno su područje baroknoga slikarstva; portretiraju se pretežno članovi velikaških i plemićkih obitelji, te vladari, rjeđe svećenici, a još rjeđe građani. Značajne zbirke portreta imaju Hrvatski povijesni muzej u Zagrebu (oko 300), Galerija likovnih umjetnosti u Osijeku, Galerija umjetnina u Splitu, Gradski muzej u Varaždinu, Dvorac Trakošćan, Knežev dvor u Dubrovniku. Posebno su zanimljive tzv. galerije predaka (grofova Eltz iz dvorca u Vukovaru), dobrotvora samostana pavlina (iz Remeta i Svetica) i ugarsko-hrvatskih kraljeva (iz dvorca u Šestinama). Većina portreta rad je nepoznatih domaćih i putujućih slikara, a neke su slikali ugledni slikari *M. van Meytens*, *V. Metzinger*, *J. M. Millitz*, *J. G. Auerbach*, *E. Hochhaser*, *J. Weickert*, *J. de Lose*.

Vedute pojedinih dvoraca slikane su akvarelom u kodeksu »Status familiae Patachich MDCCXXXIX redacta« (Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica), a brojne vedute naselja često rade u bakrorezu strani majstori (katkad na diplomama bratovština i cehova). U toj je grani radio *P. Ritter-Vitezović*. Među bakrorezima pojavljuje se od XVII. st. ex libris, koji katkada sadržava portret vlasnika knjige (ban Nikola Zrinski, XVII. st., Zagreb, Nacionalna i sveučilišna biblioteka). — Konzervativni su u doba baroka iluminatori, kod kojih se javljaju tu i tamo barokni elementi (Split, Poljud, kralji na pergameni *B. Razmilovića*, oko 1675). *S. Cerva-Crijević* još u XVIII. st. u inicijalima spaja gotiku i barok (Dubrovnik, dominikanci; kodeksi zagrebačke Metropolitane).

Zlatarstvo. Karakteristično je ispreplitanje stilova sve do kraja XVII. st.; uz barokne oblike održavaju se još renesansni i gotički, napose na kaležima, ciborijima i pokaznicama u Zagorju (Bednja, župna crkva, kalež, 1680; Tuhelj, ciborij, 1690; Lobor, pokaznica, sredina XVII. st.), koji se tijekom XVIII. st., osobito u oblicima rokoka, nalaze u vrsnim primjercima i u župama malih sela (Maruševac, kalež, poč. XVIII. st.; Belec, pokaznica, 1775). Među raznovrsnim i mnogobrojnim djelima ističu se finom izvedbom biskupski štapovi iz XVIII. st. (Pula; Senj; Zagreb, rad majstora *A. A. Fritz* i štap mariborskoga zlatara *J. M. Lanera*, 1780), zatim križevi (Trogir, rad *S. Targhette*, 1710—11; Klanjec), korice knjige s reljefnim ukrasima (Zagreb, katedrala), kao i relikvijari različitih oblika u katedralnim crkvama (Dubrovnik, relikvijar Sv. Vlaho majstora *F. Ferra*, 1712; Split, poprsje Sv. Staša mletačkoga zlatara *G. B. Trivisana*, 1704; Zagreb, obelisci mariborskoga zlatara *J. Reimana*, 1738, poprsje Stjepana kralja u naravnoj veličini iz 1635, dar kardinala Berberinija). Naročito mjesto zauzimaju veliki srebrni antependiji u Rovinju (rad nekoga padovanskoga majstora, 1767) i u Zagrebu, koji su najreprezentativnija zlatarska djela u našoj sredini iz doba baroka. Za katedralu u Zagrebu izradio je bečki zlatar *G. C. Meichel* 1721. velik antependij u tri dijela, na kojem su u visokom reljefu prikazani Sv. Obitelj, te kraljevi Stjepan i Ladislav. Sličicama u emajlu ukrašuju se različiti zlatarski predmeti, napose u doba rokoka (Zagreb, katedrala, pokaznica, 1747; Prelog, kalež, 1758), a takvih ima i po seoskim crkvama s Hrvatske (Bedekovčina, 1713).

PORTRET JOSIPE ZICHY-ORŠIĆ, djelo nepoznata majstora. Zagreb, Hrvatski povijesni muzej

Hrvatska je bila uključena u ona područja Europe koja su, s obzirom na umjetnost prethodnih razdoblja, bila prijemljiva za umjetnost baroka. Kako

PORTRET JURJA III. PATAČIĆA, djelo nepoznata majstora. Zagreb, Hrvatski povijesni muzej

GEORGIUS PATACHICH LEGATUS STATUUM AD DIALIA OSNENSIS. ET ABRAS'AC SZALA VÄR OSONIENSISUM & OBATOR CELEBRIS 1714